

**MKATABA WA KIMATAIFA WA
KUKANDAMIZA
VITENDO VYA UGAIDI WA KINYUKLIA**

**UMOJA WA MATAIFA
2005**

Mkataba wa Kimataifa wa Kukandamiza Matendo ya Ugaidi wa Kinyuklia

Nchi Wanachama wa Mkataba huu,

Kwa kuzingatia malengo na kanuni za Katiba ya Umoja wa Mataifa kuhusu kutunza amani na usalama kimataifa na uhamasishaji wa ujirani mwema na mahusiano ya kirafiki na ushirikiano baina ya Nchi,

Wanakumbuka Tamko lililotolewa kwenye Maadhimisho wa Hamsini ya Umoja wa Mataifa mnamo 24 Oktoba 1995,

Wanatambua haki za Nchi zote kutengeneza na kutumia nishati ya nyuklia kwa malengo ya amani na maslahi yao halali katika manufaa yanayotokana na matumizi ya salama ya nishati ya nyuklia,

Kwa kuzingatia Mkataba wa Ulinzi wa Nyenzo za Nyuklia wa 1980,

Wasiwasi mkubwa kuhusu kuongezeka kwa vitendo vya kigaidi katika namna na udhihirisho wote,

Wanakumbuka Tamko la Hatua za Kutokomeza Ugaidi wa Kimataifa lililoambatanishwa na maazimio ya Mkutano Mkuu 49/60 ya Disemba 9 1994, ambapo, pamoja na mambo mengine, Nchi Wanachama wa Umoja wa Mataifa, zilithibitisha kwa dhati kulaani kwao vitendo, njia na shughuli za kigaidi kama ni uhalifu na visivyo na uhalali, popote yalipotendwa na yeyote aliyetenda, ikiwemo wale wanaohatarisha mahusiano ya kirafiki baina ya Nchi na raia na kutishia utangamano wa kikanda na usalama wa Nchi,

Kwa kutambua kwamba Tamko limehimiza Nchi kuangalia upya kwa haraka upeo wa masharti ya kisheria ya kimataifa yaliyopo kuhusu uzuiaji, ukandamizaji na ukomeshaji ugaidi katika aina na udhihirisho wake wote, kwa lengo la kuhakikisha kuwa kuna mfumo kamilifu wa kisheria unaojumuisha vipengele vyote vya suala hilo,

Kwa kukumbuka azimio la Mkutano Mkuu 51/210 la Disemba 17 1996 na Azimio la Kuongezea katika Azimio la 1994 kuhusu Hatua za Kutokomeza Ugaidi wa Kimataifa lililoambatanishwa hapo,

Pia ikumbukwe kuwa, kwa mujibu wa azimio la 51/210 la Mkutano Mkuu, kamati ya dharura ilianzishwa ili kufafanua, pamoja na mambo mengine, mkataba wa kimataifa wa kukandamiza vitendo vya ugaidi wa kinyuklia ili kuongezea katika afua za kimataifa zilizopo,

Kuzingatia kuwa matendo ya ugaidi wa kinyuklia unaweza kusababisha madhara makubwa sana na kuwa tishio kwa amani na usalama kimataifa,

Kwa kuzingatia pia kwamba vifungu vya sheria vya kimataifa vilivyopo havishughulikii ipasavyo mashambulizi hayo,

Kwa kushawishika kuhusu hitaji la haraka la kuimarisha ushirikiano wa kimataifa baina ya Nchi katika kubuni na kupitisha hatua fanisi na zinazoweza kufanyika za kuzuia vitendo kama hivyo vya ugaidi na kuwashtaki na kuwaadhibu wahalifu wao,

Kwa kuzingatia kwamba shughuli za vikosi vya jeshi la Nchi zinatawaliwa na kanuni za sheria za kimataifa nje ya mfumo wa Mkataba huu na kwamba kutengwa kwa hatua fulani katika uwasilishaji wa Mkataba huu hakuruhusu au kuhalalisha vitendo ambavyo si halali, au kuzuia mashtaka chini ya sheria nyingine,

Wamekubaliana kama ifuatavyo:

Kifungu cha 1

Kwa malengo ya Mkataba huu:

1. “Nyenzo za mionzi” zinamaanisha vifaa vya nyuklia na vitu vingine vya mionzi vyenye nyuklidi ndani yake ambazo humomonyolewa papo hapo (mchakato unaoambatana na utoaji wa aina moja au zaidi ya mionzi ya Ioni kama vile mionzi ya alpha-, beta-, chembechembe za neutroni na miale ya gamma) na ambayo inaweza, kwa sababu ya sifa zao za kiradiolojia au za kiuvunjikaji, kusababisha kifo, majeraha makubwa ya mwili au uharibifu mkubwa wa mali au mazingira.

2. “Nyenzo za nyuklia” humaanisha plutonium, kasoro ile yenye kiwango cha isotopu kilichozidi asilimia 80 katika plutonium-238; uranium-233; uranium iliyoongezwa kwenye isotopu 235 au 233; uranium yenye mchanganyiko wa isotopu zilizokwepo kiasili tofauti na mfumo wa madini au mabaki ya madini; au iliyo na vitu ambavyo vina moja au zaidi ya hivi;

Ambapo “uranium iliyoongezwa kwenye isotopu 235 au 233” humaanisha uranium yenye isotopu 235 au 233 kwa kiasi ambacho kiwango cha ziada cha jumla ya isotopu hizi kwa isotopu 238 ni kikubwa kuliko kiwango cha isotopu 235 kwa isotopu 238 kinachopatikana katika uasili wake.

3. “Kiwanda cha Nyuklia” inamaanisha:

(a) Kinu chochote cha nyuklia, ikijumuisha vinu vilivyowekwa kwenye vyombo, magari, ndege au vitu vya angani kwa matumizi kama chanzo cha nishati ili kuendesha vyombo hivyo, magari, ndege au vitu vya angani au kwa madhumuni mengine yoyote;

(b) Kiwanda chochote au mtambo wa usafirishaji unaotumiwa kwa ajili ya uzalishaji, uhifadhi, uchakataji au usafirishaji wa nyenzo za mionzi.

4. “Vifaa” humaanisha:

- (a) Kifaa chochote cha nyuklia kinacholipuka; au
- (b) Kifaa chochote cha kusambaza au kutoa mionzi ambacho, kutokana na sifa zake za kiradiolojia, kinaweza kusababisha kifo, majeraha makubwa ya mwili au uharibifu mkubwa wa mali au mazingira.

5. “Nchi au jengo la serikali” inajumuisha jengo au usafiri wa kudumu au wa muda mfupi ambao unatumwa au unakaliwa na wawakilishi wa Nchi, wanachama wa Serikali, bunge au mahakama au na maafisa au waajiriwa wa Nchi au mamlaka yoyote ya umma au taasisi au waajiriwa au maafisa wa taasisi za serikali kwa kuhusiana na kazi zao rasmi.

6. “Vikosi vya jeshi vya nchi” inamaanisha vikosi vya jeshi vyenye utaratibu, vyenye mafunzo na wana silaha chinbi ya sheria ya ndani kwa lengo kuu la kuilinda ndchi au usalama na watu wanaofanya kazi kwa kuunga mko no vikosi vya majeshi ambavyo vipo cvhini ta uongozi, udhibiti na majukumu rasmi.

Kifungu cha 2

1. Mtu yeyote anayefanya kosa ndani ya maana ya Mkataba huu endapo mtu huyo kinyume na sheria na kwa makusudi:

(a) Atamiliki nyenzo za mionzi au akatengeneza au akamiliki kifaa:

(i) Kwa lengo la kusababisha kifo au majeraha makubwa ya mwili; au

(ii) Kwa lengo la kusababisha uharibifu mkubwa wa mali au mazingira;

(b) Anatumia kwa namna yoyote ile nyenzo au vifaa vya mionzi, au anatumia au kuharibu kiwanda cha nyuklia katika namna ambayo inaachilia au inahatarisha kuachilia nyenzo za mionzi:

(i) Kwa lengo la kusababisha kifo au majeraha makubwa ya mwili; au

(ii) Kwa lengo la kusababisha uharibifu mkubwa wa mali au mazingira; au

(iii) Kwa lengo la kumlamizimisha natural or legal person, shirika la kimataifa au Nchi kufanya au kutokufanya kitendo.

2. Mtu yeyote pia anafanya kosa kama mtu huyo:

(a) Anatishia, katika mazingira yanayoonyesha ukweli katika tishio, kufanya kosa kama ilivyobainishwa kwenye ibara ya 1 (b) ya kifungu hiki cha sasa; au

(b) Anadai nyenzo za mionzi, kifaa au kiwanda cha nyukulia kwa kutishia, kinyume cha sheria na kwa makusudi, katika mazingira yanayoonyesha ukweli wa tishio hilo, au kwa kutumia nguvu.

3. Mtu yeyote anayefanya kosa endapo mtu huyo atajaribu kufanya kosa kama ilivyobainishwa kwenye obara ya 1 ya sehemu hii ya sasa.

4. Mtu yeyote anafanya kosa kama mtu huyo:

(a) Anashiriki kama mshirika kwenye kosa kama ilivyobainishwa kwenye ibara ya 1, 2 au 3 ya kifungu cha sasa; au

(b) Anapanga au kuelekeza wengine kufanya kosa kama ilivyobainishwa kwenye ibara ya 1, 2 au 3 ya kifungu cha sasa; au

(c) Kwa namna nyingine yeyote anachangia kufanyika kwa kosa moja au zaidi kama ilivyobainishwa kwenye ibara ya 1, 2 au 3 ya kifungu cha sasa na kikundi cha watu wanaotenda kwa dhumuni moja; michango kama hio itakuwa ya makusudi na ama imefanywa kwa lengo la kuendeleza shughuli za kihalifu au lengo la kikundi au imefanywa wakijua lengo la kikundi la kufanya kosa au makosa husika.

Kifungu cha 3

Mkataba huu hautakuwa na mashiko endapo kosa limetendwa ndani ya Nchi moja, mtuhumiwa na muhanga ni raia wa Nchi hiyo, mtuhumiwa anapatikana katika jimbo la Nchi hiyo na hakuna Nchi nyingine yenye uhalali chini ya Kifungu cha 9, ibara ya 1 or 2, kutekeleza sheria, isipokuwa kwamba masharti ya vifungu vya 7, 12, 14, 15, 16 na 17, vitatumika kama inavyostahili katika kesi hizo.

Kifungu cha 4

1. Hakuna chochote kwenye Mkataba huu kitakachoathiri haki, wajibu na majukumu mengine ya Nchi na watu Chini ya sheria ya kimataifa, hasa malengo na kanuni chini ya Makubaliano ya Umoja wa Mataifa na sheria ya kimataifa ya haki za za binadamu.

2. Shughuli za vikosi vya jeshi wakati wa mapambano, kama masharti hayo yalivyoeleweka chini ya sheria ya kimataifa ya haki za binadamu, ambayo inaongozwa na ile Sheria ambayo haiongozwi na Mkataba huu, na shughuli zinazofanywa na na vikosi vya jeshi la serikali katika kutekeleza majukumu yao rasmi, pamoja na kwamba zinaongozwa na sheria zingine za kimataifa, haziongozwi na mkataba huu.

3. Masharti ya ibara ya 2 ya kifungu hiki hayatatafsiriwa kama kuunga mkono au kuhalalisha vitendo visivyo halali, au kuzuia mashtaka chini ya sheria zingine.

4. Mkataba huu hauhusiki/ haushugulikii, wala haupaswi kuonekana kuwa unashugulikia/unahusika, kwa namna yoyote ile uhalali wa matumizi au tishio la matumizi ya silaha za nyuklia na Nchi.

Kifungu cha 5

Kila Nchi mwanachama itapitisha hatua kadri itakavyohitajika:

(a) Kuanzisha makosa ya jinai chini ya sheria yake ya nchi makosa yaliyoainishwa kwenye sehemu ya 2;

(b) Kuyafanya makosa hayo kuwa ya kuadhibiwa kwa adhabu stahiki zinazozingatia uzito wa hayo makosa.

Kifungu cha 6

Kila Nchi Mwanachama itapitisha hatua hizi kadri itakavyobidi, ikiwemo, pale inapofaa, sheria za ndani, kuhakikisha kuwa matendo ya kihalifu ndani ya upeo wa Mkataba huu, hasa pale ambapo vinakusudiwa au kupangwa kuchochea hali ya hofu kwa umma au kwa kikundi cha watu au watu fulani, kwa namna yoyote ile haviwezi kuhalalishwa kwa kuzingatia hali ya kisiasa, kifalsafa, kiitikadi, rangi, kabila, kidini au vitu vingine vinavyofanana na hivyo na vinaadhibiwa kwa adhabu zinazolingana na uzito wao.

Kifungu cha 7

1. Nchi Wanachama zitashirikiana kwa:

(a) Kuchukua hatua zote zinazowezekana, ikiwemo, kama ikibidi, kubadili sheria zao za kitaifa, ili kuzuia na kupambana na maandalizi katika nchi zao kwa ajili ya matendo ndani na nje ya nchi zao ya makosa yaliyoainishwa kwenye kifungu cha 2, ikiwemo hatua za kupiga marufuku katika nchi zao shughuli haramu za binadamu, vikundi au mashirika ambayo yanahimiza, yanachochea, kupanga, au kwa kujua, kufadhili au kwa kujua, kutoa msaada au taarifa za kiufundi, au kushiriki katika kushamiri kwa hayo makosa;

(b) Kubadilishana taarifa sahihi na zilizothibitishwa kulingana na sheria zao za nchi na kwa namna na kwa kuzingatia masharti yaliyoainishwa hapa, na kuratibu hatua za kiutawala na nyinginezo kadri inavyofaa ili kutambua, kuzuia, kukandamiza na kupeleleza makosa yaliyotajwa katika kifungu cha 2 na pia ili kufungua kesi dhidi ya watu wanaodaiwa kufanya uhalifu huo. Hasa hasa, Nchi Mwanachama, itachukua hatua stahiki ili kutoa taarifa bila kuchelewa kwa Nchi Wanachama wengine waliotajwa katika kifungu cha 9 kuhusiana na makosa yaliyobainishwa kwenye kifungu cha 2 pamoja na maandalizi ya kutenda makosa hayo ambayo imejua, na pia kuyafahamisha, pale inapofaa, mashirika ya kimataifa.

2. Nchi Wanachama zitachukua hatua stahiki kulingana na sheria zao za kitaifa ili kulinda ufaragha wa taarifa zozote wanazopokea kwa siri kulingana na masharti ya Mkataba huu kutoka kwa Nchi Mwanachama mwingine au kwa kushiriki katika shughuli inayotekelezwa kwa ajili ya utekelezaji wa Mkataba huu. Kama Nchi Wanachama zitayapa mashirika ya kimataifa taarifa kwa usiri, hatua zitachukuliwa kuhakikisha ufaragha wa taarifa hizo unalindwa.

3. Nchi Wanachama hazilazimishwi na Mkataba huu kutoa taarifa zozote ambazo haziruhusiwi kutoa kwa mujibu wa sheria za nchi au ambazo zitahatarisha usalama wa Nchi husika au ulinzi wa nyuklia.

4. Nchi Wanachama zitamtaarifu Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa kuhusu mamlaka zao shindani na wawakilishi wanaohusika na kutuma na kupokea taarifa zilizotajwa kwenye kifungu hiki. Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa atawasilisha

taarifa kama hizo kuhusu mamlaka shindani na wawakilishi kwa Nchi Wanachama na Wakala wa Kimataifa wa Nishati ya Atomiki. Mamlaka kama hizo na wawakilishi lazima wapatikane mara kwa mara.

Kifungu cha 8

Kwa malengo ya kuzuia makosa Chini ya Mktaba huu, Nchi Wanachama zitaafanya jitihada zote kupitisha hatua stahili kuhakikisha ulinzi wa nyenzo za mionzi, kwa kuzingatia mapendekezo na kazi husika za Wakala wa Kimataifa wa Nishati ya Atomiki.

Kifungu cha 9

1. Kila Nchi Mwanachama itachukua hatua kama inavyohitajika ili kuonyesha mamlaka yake juu ya makosa yaliyoainishwa katika kifungu cha 2 pale:

- (a) Kosa linapofanywa kwenye eneo la Nchi hiyo; au
- (b) Kosa linatendwa ndani ya chombo kinachopeperusha bendera ya Nchi hiyo au ndege iliyosajiliwa chini ya sheria za Nchi hiyo wakati kosa linatendwa; au
- (c) Kosa limetendwa na raia wa nchi hiyo.

2. Nchi Mwanachama pia inaweza kutekeleza mamlaka ya kisheria juu ya kosa lolote pale:

- (a) Kosa limetendwa dhidi ya raia wa Nchi hiyo; au
- (b) Kosa limetendwa dhidi ya Nchi au afisi ya serikali hiyo nje ya Nchi, ikiwa ni pamoja na ubalozi au majengo mengine ya kidiplomasia ya ya ubalozi mdogo wa Nchi hiyo; au
- (c) Kosa limetendwa na mtu asiye na Nchi ambaye amekuwa na makazi ya kuzoeleka katika jimbo la Nchi hiyo; au
- (d) Kosa limetendwa katika jaribio la kuulazimisha Nchi hiyo kufanya au kutokufanya jambo lolote; au
- (e) Kosa limefanywa ndani ya ndege inayoendeshwa na Serikali ya Nchi hiyo.

3. Baada ya kuridhia, kukubali, kuidhinisha au kukubaliana na Mktaba huu, kila Nchi Mwanachama itamjulisha Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa kuhusu mamlaka iliyoweka chini ya sheria yake ya kitaifa kwa mujibu wa ibara ya 2 ya kifungu hiki. Endapo mabadiliko yoyote yatatokea, Nchi Mwanachama husika itamjulisha Katibu Mkuu mara moja.

4. Kila Nchi Mwanachama pia itachukua hatua kadri itakavyohitajika kutekeleza mamlaka yake juu ya makosa yaliyoainishwa katika kifungu cha 2 katika hali

kwamba mtuhumiwa yuko katika jimbo lake na haimkabidhi mtu huyo kwa Nchi Wanachama ambazo zimeweka mamlaka yao kwa mujibu wa ibara ya 1 au 2 ya kifungu hiki.

5. Mkataba huu hautengi utekelezaji wa mamlaka yoyote ya jinai iliyoanzishwa na Nchi Wanachama kwa mujibu wa sheria yake ya kitaifa.

Kifungu cha 10

1. Baada ya kupata taarifa kwamba kosa lililobainishwa katika kifungu cha 2 limetendwa au linatendwa katika jimbo la Nchi Mwanachama au kwamba mtu aliye-tenda au anayedaiwa kutenda kosa hilo anaweza kuwepo katika jimbo lake, Nchi Mwanachama inayohusika atachukua hatua kadri itakavyohitajika chini ya sheria yake ya kitaifa ili kuchunguza ukweli uliomo katika taarifa hizo.

2. Baada ya kuridhika kuwa mazingira yanaruhusu, Nchi Mwanachama ambamo mhalifu au mtuhumiwa yuko katika eneo lake, itachukua hatua zinazofaa chini ya sheria yake ya kitaifa ili kuhakikisha uwepo wa mtu huyo kwa madhumuni ya kush-takiwa au kurejeshwa nchini kwake.

3. Mtu yeyote ambaye hatua zilizotajwa katika ibara ya 2 ya kifungu hiki zinachukuliwa, ana haki:

(a) Kuwasiliana bila kuchelewa na mwakilishi wa Nchi yake aliye karibu, ambapo mtu huyo ni raia au badala yake, ana mamlaka ya kulinda haki za mtu huyu au, kama mtu huyo hana nchi, Nchi kwenye jimbo ambalo mtu huyo anaishi kwa mazoea;

(b) Kutembelewa na mwakilishi wa Nchi hiyo;

(c) Kufahamishwa kuhusu haki za mtu huyu chini ya ibara ndogo (a) na (b).

4. Haki zilizotajwa kwenye ibara ya 3 ya kifungu cha sasa zitatekelezwa kwa kuzingatia sheria na kanuni za Serikali katika jimbo ambalo mkosaji au mtuhumiwa yuko, kufuatana na masharti kwamba sheria na kanuni zilizotajwa lazima ziwezeshe kikamilifu athari zitakazotolewa kwenye malengo ambayo haki zilizotolewa chini ya ibara ya 3 zinakusudiwa.

5. Masharti ya ibara ya 3 na 4 ya kifungu cha sasa yatakuwa bila kubagua haki ya Nchi Mwanachama yoyote yenye madai ya mamlaka kwa mujibu wa Kifungu cha 9, ibara ya 1 (c) au 2 (c), kuialika Kamati ya Kimataifa ya Msalaba Mwekundu ku-wasiliana pamoja na kumtembelea mtuhumiwa.

6. Pale Nchi Mwanachama, kwa mujibu wa kifungu hiki, imemweka mtu chini ya ulinzi, itajulisha mara moja, moja kwa moja au kupitia Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa, Nchi Wanachama ambazo zina mamlaka kwa mujibu wa kifungu cha 9, ibara ya 1 na 2, na, kama inaona ni vyema, Nchi Wanachama zingine zinazovutiwa,

kwamba mtu huyo yuko chini ya ulinzi na kwa hali zinazoruhusu kuzuiliwa kwa mtu huyo. Nchi inayofanya uchunguzi unaokusudiwa katika ibara ya 1 ya kifungu hiki itajulisha Nchi Wanachama mara moja kuhusu matokeo yake na itaonyesha kama inakusudia kutumia mamlaka.

Kifungu cha 11

1. Nchi Mwanachama katika eneo ambalo mtuhumiwa huyo yuko, katika kesi ambazo ibara ya 9 inatumika, ikiwa haitamkabidhi mtu huyo, italazimika, bila ubaguzi wowote na kama kosa lilitendwa au la katika eneo lake, kuwasilisha kesi bila ucheleweshaji usiostahili kwa mamlaka yake yenye uwezo kwa madhumuni ya kush-taki, kupitia mashauri kwa mujibu wa sheria za Nchi hiyo. Mamlaka hizo zitachukua uamuzi wao kwa namna sawa na katika kesi ya kosa lingine lolote kubwa chini ya sheria ya Nchi hiyo.

2. Wakati wowote Nchi Mwanachama inaruhusiwa chini ya sheria yake ya nchi kumrudisha au kumkabidhi raia wake kwa sharti tu kwamba mtu huyo atarejeshwa katika Jimbo hilo kutumikia kifungo kilichotolewa kutokana na kesi au mwenendo ambao urejeshwaji huo au. kusalimisha mtu huyo kulitafutwa, na Serikali hii na Serikali zinazotaka kurejeshwa kwa mtu huyo zinakubaliana na chaguo hili na masharti mengine wanayoweza kuona yanafaa, urejeshwaji huo wa masharti au kujisalimisha utatosha kutekeleza wajibu uliotajwa katika ibara ya 1 ya kifungu cha sasa.

Kifungu cha 12

Mtu yeyote ambaye anawekwa chini ya ulinzi au ambaye hatua nyingine zozote zinachukuliwa au kesi zinafanywa kwa mujibu wa Mkataba huu atahakikishiwa kutendewa haki, ikiwa ni pamoja na kufurahia haki zote na dhamana kwa mujibu wa sheria ya Nchi katika eneo ambalo mtu huyo yuko na vifungu vina-vyotumika vya sheria za kimataifa, pamoja na sheria za kimataifa za haki za binadamu.

Kifungu cha 13

1. Makosa yaliyoainishwa katika kifungu cha 2 yatachukuliwa kwa kujumuishwa kama makosa yanayorudishwa katika mkataba wowote wa kurejesha uliopo kati ya Nchi Wanachama kabla ya kuanza kutumika kwa Mkataba huu. Nchi Wanachama zinajitolea kujumuisha makosa kama vile makosa yanayorudishwa katika kila mkataba wa urejeshaji utakaohitimishwa baadaye kati yao.

2. Wakati Nchi Mwanachama ambayo inatoa masharti ya kuwepo kwa mkataba inapopokea ombi la kurejeshwa kutoka Nchi nyingine ambayo haina mkataba wa kurejeshwa nayo, Nchi iliyombwa inaweza, kwa hiari yake, kuzingatia Mkataba huu kama msingi wa kisheria wa kurejeshwa. kuhusiana na makosa yaliyoainishwa katika kifungu cha 2. Urejeshaji wa mali utazingatia masharti mengine yaliyotolewa na sheria ya Nchi iliyombwa.

3. Nchi Wanachama ambazo haziwekei masharti ya kuwepo kwa mkataba kuwa urejeshaji nchini zitatambua makosa yaliyoainishwa katika kifungu cha 2 kama makosa yanayorudishwa kati yao wenyewe, kwa kuzingatia masharti yaliyotolewa na sheria ya Nchi iliyombwa.

4. Ikiwa ni lazima, makosa yaliyoainishwa katika kifungu cha 2 yatashughulikiwa, kwa madhumuni ya uhamishaji kati ya Nchi Wanachama, kana kwamba yametendwa sio tu mahali yalipotokea, bali pia katika eneo la Nchi ambazo zimeweka mamlaka. kwa mujibu wa kifungu cha 9, ibara ya 1 na 2.

5. Masharti ya mikataba na mipango yote ya urejeshaji wa mali baina ya Nchi Wanachama kuhusu makosa yaliyofafanuliwa katika kifungu cha 2 yatachukuliwa kuwa yamerekebishwa kati ya Nchi Wanachama hadi kufikia kiwango ambacho hayakubaliani na Mkataba huu.

Kifungu cha 14

1. Nchi Wanachama zitapeana kipimo kikubwa zaidi cha usaidizi kuhusiana na uchunguzi au kesi za jinai au urejeshaji nchini zinazoletwa kuhusiana na makosa yaliyoainishwa katika kifungu cha 2, ikijumuisha usaidizi wa kupata ushahidi unaohitajika kwa ajili ya kesi.

2. Nchi Wanachama zitatekeleza wajibu wao chini ya ibara ya 1 ya kifungu hiki kwa kuzingatia mikataba yoyote au mipango mingine kuhusu usaidizi wa kisheria unaoweza kuwepo kati yao. Kwa kukosekana kwa mikataba au mipango hiyo, Nchi Wanachama zitalipana usaidizi kwa mujibu wa sheria zao za nchi.

Kifungu cha 15

Hakuna kosa lolote kati ya makosa yaliyoainishwa katika kifungu cha 2 litakalozingatiwa, kwa madhumuni ya kurejeshwa au usaidizi wa kisheria wa pande zote, kama kosa la kisiasa au kama kosa linalohusiana na kosa la kisiasa au kama kosa lililochochewa na nia ya kisiasa. Ipasavyo, ombi la kurejeshwa nchini au la usaidizi wa kisheria wa pande zote kwa msingi wa kosa kama hilo haliwezi kukataliwa kwa msingi tu kwamba linahusu kosa la kisiasa au kosa linalohusiana na kosa la kisiasa au kosa lililochochewa na nia za kisiasa.

Kifungu cha 16

Hakuna chochote katika Mkataba huu kitakachofasiriwa kama kuweka wajibu wa kurudisha au kupata usaidizi wa kisheria wa pande zote ikiwa Nchi Mwanachama inayoombwa ina sababu kubwa za kuamini kwamba ombi la kurejeshwa kwa makosa yaliyoainishwa katika kifungu cha 2 au kwa usaidizi wa kisheria wa pande zote kuhusiana na hayo. makosa yamefanywa kwa madhumuni ya kumshtaki au kumuadhibu mtu kwa sababu ya rangi ya mtu huyo, dini yake, utaifa, asili ya kabila au maoni yake ya kisiasa au kwamba kutii ombi hilo kunaweza kusababisha chuki kwa nafasi ya mtu huyo kwa lolote kati ya hizi sababu.

Kifungu cha 17

1. Mtu ambaye anazuiliwa au anatumikia kifungo katika eneo la Nchi Mwanachama ambaye uwepo wake katika Nchi nyingine umeombwa kwa madhumuni ya ushahidi, kitambulisho au vinginevyo kutoa msaada katika kupata ushahidi kwa ajili ya uchunguzi au mashtaka ya makosa chini ya Mkataba huu anaweza. kuhamishwa ikiwa masharti yafuatayo yametimizwa:

(a) Mtu huyo anatoa idhini yake kwa uhuru; na

(b) Mamlaka husika za Nchi zote mbili zinakubali, kwa kuzingatia masharti ambayo Mataifa hayo yanaweza kuona yanafaa.

2. Kwa madhumuni ya makala hii:

(a) Nchi ambayo mtu huyo anahamishiwa itakuwa na mamlaka na wajibu wa kumweka mtu aliyehamishwa chini ya ulinzi, isipokuwa kama imeombwa vinginevyo au kuidhinishwa na Serikali ambayo mtu huyo alihamishwa;

(b) Nchi ambayo mtu huyo anahamishiwa itatekeleza bila kuchelewa wajibu wake wa kumrejsha mtu huyo chini ya uangalizi wa Nchi ambayo mtu huyo alihamishwa kutoka kama ilivyokubaliwa hapo awali, au kama ilivyokubaliwa vinginevyo, na mamlaka husika ya Nchi zote mbili;

(c) Nchi ambayo mtu huyo anahamishiwa haitahitaji Nchi ambayo mtu huyo alihamishwa kuanzisha kesi ya kumrejsha mtu huyo;

(d) Mtu aliyehamishwa atapokea mkopo kwa ajili ya utumishi wa hukumu inayotolewa katika Nchi ambayo alihamishwa kwa muda uliotumiwa chini ya ulinzi wa Nchi ambayo alihamishiwa.

3. Isipokuwa nchi ambayo mtu atahamishwa kwa mujibu wa ibara hii inakubali hivyo, mtu huyo, bila kujali utaifa wake, hatashitakiwa au kuwekwa kizuizini au kuwekwa kizuizi kingine chochote cha uhuru wake binafsi katika eneo la Nchi ambayo mtu huyo anahamishiwa kwa mujibu wa vitendo au hukumu kabla ya kuondoka kwake kutoka eneo la Nchi nyingine ambayo mtu huyo alihamishwa.

Kifungu cha 18

1. Baada ya kukamata au kudhibiti vinginevyo nyenzo za mionzi, vifaa au vifaa vya nyuklia, kufuatia kutendeka kwa kosa lililoainishwa katika kifungu cha 2, Nchi Mwanachama anayemiliki vitu hivyo:

(a) Atachukua hatua ili kufanya nyenzo ya mionzi, kifaa au kituo cha nyuklia kisichodhuru;

(b) Atahakikisha kwamba nyenzo yoyote ya nyuklia inashikiliwa kwa mujibu wa ulinzi unaotumika wa Wakala wa Kimataifa wa Nishati ya Atomiki; na

(c) Atazingatia mapendekezo ya ulinzi wa kimwili na viwango vya afya na usalama vilivyochapishwa na Wakala wa Kimataifa wa Nishati ya Atomiki.

2. Baada ya kukamilika kwa kesi yoyote inayohusiana na kosa lililoainishwa katika kifungu cha 2, au mapema ikiwa itahitajika na sheria ya kimataifa, nyenzo yoyote ya mionzi, kifaa au kiwanda cha nyuklia kitarejeshwa, baada ya mashauriano (haswa, kuhusu njia za kurejesha na kuhifadhi) na Nchi Wanachama zinazohusika na Nchi Wanachama ambayo ni mali yake, kwa Nchi Mwanachama ambayo mtu wa asili au wa kisheria anayemiliki nyenzo hiyo ya mionzi, kifaa au kituo hicho ni raia au mkazi, au kwa Nchi Mwanachama ambaye kiliibiwa kutoka katika eneo lake au vinginevyo kupatikana kinyume cha sheria.

3. (a) Iwapo Nchi Mwanachama imepigwa marufuku na sheria ya kitaifa au kimataifa kurudisha au kukubali nyenzo hizo zenye mionzi, kifaa au kituo cha nyuklia au pale Nchi Wanachama zinazohusika zinakubali hivyo, kwa kuzingatia ibara ya 3 (*b*) ya kifungu hiki, Nchi Mwanachama. katika umiliki wa nyenzo za mionzi, vifaa au kituo cha nyuklia vitaendelea kuchukua hatua zilizoлезewa katika ibara ya 1 ya kifungu hiki; nyenzo hizo za mionzi, vifaa au vifaa vya nyuklia vitatumika kwa madhumuni ya amani tu;

(*b*) Iwapo si halali kwa Nchi Mwanachama anayemiliki nyenzo za mionzi, vifaa au nyenzo za nyuklia kumiliki, Serikali hiyo itahakikisha kwamba vimewekwa haraka iwezekanavyo katika milki ya Nchi ambayo milki hiyo inamilikiwa. halali na ambayo, inapofaa, imetoa uhakikisho unaolingana na matakwa ya ibara ya 1 ya kifungu hiki kwa kushauriana na Nchi hiyo, kwa madhumuni ya kuifanya kuwa isiyo na madhara; nyenzo kama hizo za mionzi, vifaa au vifaa vya nyuklia vitatumika kwa madhumuni ya amani tu.

4. Iwapo nyenzo za mionzi, vifaa au nyenzo za nyuklia zilizorejelewa katika ibara ya 1 na 2 ya kifungu hiki si mali ya Nchi Wanachama au raia au mkazi wa Nchi Wanachama au hazikuibiwa au kupatikana kwa njia isivyo halali kutoka kwa wilaya. wa Nchi Mwanachama, au ikiwa hakuna Nchi iliyo tayari kupokea vitu hivyo kwa mujibu wa ibara ya 3 ya kifungu hiki, uamuzi tofauti kuhusu uamuzi wake, kwa

kuzingatia ibara ya 3 (b) ya kifungu hiki, utachukuliwa baada ya mashauriano kati ya Nchi zinazohusika na mashirika yoyote husika ya kimataifa.

5. Kwa madhumuni ya ibara ya 1, 2, 3 na 4 ya kifungu hiki, Nchi Mwanachama inayomiliki nyenzo ya mionzi, kifaa au kituo cha nyuklia inaweza kuomba usaidizi na ushirikiano wa Nchi Wanachama, hasa Nchi Wanachama zinazohusika, na mashirika yoyote ya kimataifa husika, hasa Wakala wa Kimataifa wa Nishati ya Atomiki. Nchi Wanachama na mashirika husika ya kimataifa yanahimizwa kutoa usaidizi kwa mujibu wa ibara hii kwa kiwango cha juu iwezekanavyo.

6. Nchi Wanachama zinazohusika katika uwekaji au uhifadhi wa nyenzo zenye mionzi, kifaa au kituo cha nyuklia kwa mujibu wa ibara hii zitamfahamisha Mkurugenzi Mkuu wa Wakala wa Kimataifa wa Nishati ya Atomiki kuhusu jinsi bidhaa hiyo ilitolewa au kubakiwa. Mkurugenzi Mkuu wa Wakala wa Kimataifa wa Nishati ya Atomiki atasambaza taarifa hizo kwa Mataifa Wanachama.

7. Katika tukio la usambazaji wowote unaohusiana na kosa lililobainishwa katika kifungu cha 2, hakuna chochote katika kifungu hiki kitakachoathiri kwa njia yoyote kanuni za sheria za kimataifa zinazosimamia dhima ya uharibifu wa nyuklia, au sheria zingine za sheria za kimataifa.

Kifungu cha 19

Nchi Mwanachama ambapo mtuhumiwa amefunguliwa mashtaka, kwa mujibu wa sheria yake ya nchi au taratibu zinazotumika, atawasilisha matokeo ya mwisho ya kesi hiyo kwa Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa, ambaye atawasilisha taarifa hizo kwa Nchi Wanachama zingine.

Kifungu cha 20

Nchi Wanachama zitafanya mashauriano kati yao moja kwa moja au kupitia Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa, kwa usaidizi wa mashirika ya kimataifa kama inavyohitajika, ili kuhakikisha utekelezaji mzuri wa Mkataba huu.

Kifungu cha 21

Nchi Wanachama zitatekeleza wajibu wao chini ya Mkataba huu kwa namna inayoambatana na kanuni za usawa huru na uadilifu wa kimaeneo wa Nchi na ile ya kutoingilia masuala ya ndani ya Nchi nyingine.

Kifungu cha 22

Hakuna chochote katika Mkataba huu kinachoruhusu Nchi Mwanachama kutekeleza mamlaka na utekelezaji wa majukumu ambayo yametengwa kwa ajili ya mamlaka ya Nchi Nyingine kwa sheria yake ya nchi katika eneo la Nchi nyingine.

Kifungu cha 23

1. Mgogoro wowote kati ya Nchi Wanachama mbili au zaidi kuhusu tafsiri au matumizi ya Mkataba huu ambao hauwezi kusuluhishwa kwa mazungumzo ndani ya muda unaofaa, kwa ombi la mmoja wao, utawasilishwa kwa usuluhishi. Ikiwa, ndani ya miezi sita ya tarehe ya ombi la usuluhishi, wahusika hawawezi kukubaliana juu ya shirika la usuluhishi, mmoja wa pande hizo anaweza kupeleka mzozo huo kwa Mahakama ya Kimataifa ya Haki, kwa ombi, kwa kuzingatia Sheria ya Mahakama.
2. Kila Nchi inaweza, wakati wa kutia saini, kuridhia, kukubali au kuidhinisha Mkataba huu au kuukubali, kutangaza kwamba haizingatii kuwa inafungwa na ibara ya 1 ya kifungu hiki. Nchi Nyingine Wanachama hazitafungwa na ibara ya 1 kuhusiana na Nchi Mwanachama yoyote ambayo imehifadhi nafasi hiyo.
3. Nchi yoyote ambayo imehifadhi nafasi kwa mujibu wa ibara ya 2 ya kifungu hiki inaweza wakati wowote kuondoa nafasi hiyo kwa taarifa kwa Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa.

Kifungu cha 24

1. Mkataba huu utakuwa wazi kwa kutiwa saini na Mataifa yote kuanzia tarehe 14 Septemba 2005 hadi 31 Desemba 2006 katika Makao Makuu ya Umoja wa Mataifa mjini New York.
2. Mkataba huu unategemea kuidhinishwa, kukubalika au kuidhinishwa. Hati za uidhinishaji, kukubalika au idhini zitawekwa kwa Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa.
3. Mkataba huu utakuwa wazi kwa kupitishwa na Nchi yoyote. Nyaraka za uandikishaji vitawekwa kwa Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa.

Kifungu cha 25

1. Mkataba huu utanza kutumika siku ya thelathini baada ya tarehe ya kuwekwa kwa hati ya ishirini na mbili ya kuridhia, kukubalika, kuidhinishwa au kupitishwa na Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa.

2. Kwa kila Nchi kuidhinisha, kukubali, kuthibitisha au kukubali Mkataba baada ya kuweka hati ya ishirini na mbili ya uidhinishaji, kukubalika, kuidhinishwa au kuingia, Mkataba huo utanza kutumika siku ya thelathini baada ya kuhifadhi na Jimbo hilo la hati yake ya kuthibitishwa, kukubalika, kupitishwa au kujiunga.

Kifungu cha 26

1. Nchi Wanachama inaweza kupendekeza marekebisho ya Mkataba huu. Marekebisho yanayopendekezwa yatawasilishwa kwa mtunza nyaraka, ambaye atayasambaza mara moja kwa Nchi Wanachama.

2. Iwapo Washirika wengi wa Nchi Wanachama watamwomba mweka hazina kuitisha mkutano wa kuzingatia marekebisho yanayopendekezwa, mweka hazina ataalika Nchi Wanachama zote kuhudhuria mkutano kama huo utakaoanza kabla ya miezi mitatu baada ya mialiko kutolewa.

3. Mkutano utafanya kila juhudi kuhakikisha kuwa marekebisho yamepitishwa kwa makubaliano. Iwapo hili halitawezekana, marekebisho yatapitishwa na wingi wa theluthi mbili ya Nchi Wanachama zote. Marekebisho yoyote yatakayopitishwa katika mkutano yatasambazwa mara moja na mtunza nyaraka kwa Nchi Wanachama zote.

4. Marekebisho yaliyopitishwa kwa mujibu wa ibara ya 3 ya kifungu hiki yataanza kutumika kwa kila Nchi Mwanachama ambayo itaweka hati yake ya kuridhia, kukubali, kuthibitishwa au kuidhinisha marekebisho hayo siku ya thelathini baada ya tarehe ambayo theluthi mbili ya Nchi Wanachama zimeweka hati yake ya kuridhia, kukubali, kuidhinisha au kuidhinisha marekebisho hayo. waliweka chombo chao husika. Baada ya hapo, marekebisho hayo yataanza kutumika kwa Nchi Aliyehusika katika siku ya thelathini baada ya tarehe ambayo Serikali itaweka hati yake husika.

Kifungu cha 27

1. Nchi yoyote iliyoshiriki inaweza kushutumu Mkataba huu kwa taarifa iliyoandikwa kwa Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa.

2. Kukashifu kutaanza kutumika mwaka mmoja kufuatia tarehe ambayo taarifa inapokelewa na Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa.

Kifungu cha 28

Hati halisi za Mkataba huu, ambayo maandishi yake ya Kiarabu, Kichina, Kingereza, Kifaransa, Kirusi na Kihispania ni sahihi kwa usawa, itawekwa kwa Katibu

Mkuu wa Umoja wa Mataifa, ambaye atatuma nakala zake zilizoidhinishwa kwa Mataifa yote.

KWA USHAHIDI AMBAPO, zimetiwa sahihi, wakiwa zimeidhinishwa ipasavyo na Serikali zao, wametia saina Mkataba huu, uliofunguliwa kutiwa saina katika Makao Makuu ya Umoja wa Mataifa mjini New York mnamo tarehe 14 Septemba 2005.